

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

A Nemzeti Választási Bizottság 717/2018. számú határozata

A Nemzeti Választási Bizottság a FIDESZ - Magyar Polgári Szövetség [1062 Budapest, Lendvai u. 28., képviseli: dr. Gulyás Gergely Győző (a továbbiakban: Beadványozó)] által benyújtott fellebbezés tárgyában – 17 igen és 2 nem szavazattal – meghozta a következő

határozatot:

A Nemzeti Választási Bizottság a Zala Megye 03. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottság 44/2018. (IV. 05.) számú határozatát megváltoztatja, és a kifogást elutasítja.

A határozat ellen a meghozatalától számított 3 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Nemzeti Választási Bizottságnál (1054 Budapest, Alkotmány u. 3., levélcím: 1397 Budapest, Pf.: 547., e-mail: nvb@nvi.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2018. április 13-án 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhú másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgálóval rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illeték-feljegyzési jog illeti meg.

Indokolás

I.

[Az első fokon eljáró választási bizottság döntése és az azt megalapozó tényállás]

[1]A Momentum Mozgalom Párt (a továbbiakban: Kifogástevő) 2018. április 2-án elektronikus úton kifogást nyújtott be a Zala Megye 03. számú Országgyűlési Egyéni Választókerületi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OEVB) a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a), és e) pontjának megsértése miatt – figyelemmel a Ve. 208. §-ára és 148. § (1) bekezdésére.

[2]Kifogásában előadta, hogy a 2018. március 19. napjával kezdődően a Fidesz országos plakátkampányt indított abból a célból, hogy a választókat meggyőzze, hogy mind listán, mind egyéni ágon a Fidesz jelöltjeire szavazzanak. E körben kétféle plakát került kihelyezésre: a plakátok egyik típusán a Fidesz-KDNP listavezetője, Orbán Viktor miniszterelnök látható, a másik típusú plakátokon pedig az adott OEVK egyéni jelöltjei. Az országos kampány keretében a „háttérben magyar zászlót, jobboldalt Orbán Viktor miniszterelnököt, baloldalt sötétkék keretezett mezőben a "Nekünk Magyarország az első" feliratot ábrázoló, különféle méretű plakátok kerültek közterületeken elhelyezésre (a továbbiakban: "kifogásolt plakátok"). A kihelyezés bizonyítékeként Kifogástevő az alábbi internetes link elérhetőségét csatolta: https://www.youtube.com/watch?v=7hJ7P1_LJns.

[3]Kifogástevő a jogszabálysértése megjelöléseként hivatkozott a Kúria Kvk.VI.37.414/2018/2. számú döntésére, valamint az NVB 99/2016. számú határozatára, továbbá a Kúria Kvk.V.37.941/2016/3. számú döntésére is, melyek rögzítették, hogy "[a] választás tisztaságára a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveknek kizárólag az olyan plakát (kampányeszköz) felel meg, amelyből magából egyértelműen és nyilvánvalóan megállapítható, hogy kinek a támogatását ösztönzi."

[4]Kifogástevő előadta továbbá, hogy a jelen beadvány tárgyát képező kifogásolt plakátokról is csak közvetlen közlőről állapítható meg, hogy kinek a támogatására ösztönöznek, egyezően a Kúria által kifogásolt plakáttal. A kifogásolt plakátok esetében is, a kerethez közel, apró betűvel feltüntetett szöveg csak közvetlen közlőről látató, így 1 méternél távolabbról (ahonnan a plakát fő tartalmi elemei kényelmesen olvashatóak és láthatóak), vagy autóból nem olvasható. A kifogásolt plakátok elhelyezése a Kvk.VI.37.414/2018/2. számú határozatában foglaltakra figyelemmel különösen aggályos, mert gépjárműből, illetve 1 méternél messzebről az "impresszum" nem olvasható, a kifogásolt plakátok pedig ilyen közegben, az úttól több méterre helyezkednek el. A kifogásolt plakátok ez okból sértik a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjaiban foglalt, a választási kampány teljes ideje alatt maradéktalanul érvényesülést követelő alapelveit.

[5]Fentiekben kifejtettek alapján kérte, hogy az illetékes választási bizottság a Ve. 218. § (2) bekezdés a), b) és d) pontjai szerint állapítsa meg a jogsértés tényét, tiltsa el a jogsértőt a további jogsértéstől, valamint a Ve. 219. § (1) bekezdése alapján szabjon ki a kiszabható bírság összegének maximumában megállapított összegű

[6]Az OEVB határozatában megállapította, hogy a kifogásolt plakátok sértik a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjában foglalt választási alapelveket ezért a kifogásnak helyt adott. Megállapította a jogszabálysértés tényét és Beadványozót a további jogszabálysértéstől eltiltotta. Bírság kiszabását azonban - a Ve. 219. § (1) bekezdése és az eset összes körülményeire tekintettel - nem tartotta indokoltnak.

II.

[A fellebbezés tartalma]

[7]Beadványozó 2018. április 7-én, elektronikus úton fellebbezést nyújtott be az OEVB döntése ellen, melyben előadta, hogy az sérti a Ve. 2. § c) pontjában megfogalmazott alapelvet, továbbá a 144. § (2) és (3) bekezdésébe ütközik.

[8]Előadta, hogy a Kifogástevő azonos ügyben benyújtott beadványát áttétel miatt 2018. március 26-án a Nemzeti Választási Bizottság bírálta el, mely során az 599/2018. számú határozatával a kifogást elutasította. Ezt követően Kifogástevő az NVB határozatával szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmében kérte a Kúriát, hogy a határozatot a kifogásnak megfelelően változtassa meg. A Kúria 2018. március 31-én közzétett Kvk.VI.37.414/2018/2. számú végzése a kérelmező felülvizsgálati kérelmét alaposnak találta. A Kúria szerint a kérelmező által pontosan megjelölt helyen felállított választási óriásplakát egyedi eset, ám az impresszum felismerhetősége tekintetében a Kúria Kvk.V.37.941/2016/3. számon hozott végzése alapján megállapította, hogy a kifogásolt plakát a rendelkezésre álló bizonyítékok szerint nem felel meg a rá vonatkozó törvényi követelményeknek, ezért sérti a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontja szerinti alapelveket.

[9]2018. április 3-án Beadványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz (a továbbiakban: AB) melyben azt kérte, hogy a Kúria Kvk.VI.37.414/2018/2. számú végzését semmisítse meg, mert az Beadványozónak, mint jelen választási eljárásban nyilvántartásba vett, országos listát állító jelölő szervezetnek az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében és XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető jogait sérti. A panasz e két alaptörvényi rendelkezés mentén támadta a Kúria döntését. Az AB 2. ötagú tanácsa 2018. április 4-én tartott ülésén a IV/619/2018. ügyszámon besorolt indítványt befogadta és 2018. április 5-én tartott ülésén az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 61. § (1) bekezdése alapján felhívta a Kúriát a Kvk.VI.37.414/2018/2. sorszámú végzése végrehajtásának felfüggesztésére.

[10]Beadványozó álláspontja szerint az OEVB határozata a Kúria Kvk.VI.37.414/2018/2. számú végzésén alapul, melynek végrehajtását az AB végzésével felfüggesztette. A Kúria alkotmányjogi panasszal támadott döntését tehát nem lehet figyelembe venni mindaddig, amíg az AB meg nem hozza határozatát. Amennyiben az AB határozatával megsemmisíti a Kúria Kvk.VI.37.414/2018/2. számú végzését, az OEVB határozata jogsértővé válik, hiszen az NVB 599/2018. számú határozata – azt felülíró kúriai döntés hiányában - a jelen ügy tényállásában foglalt egyező körülményekre tekintettel továbbra is irányadó. Mindezek mellett az OEVB döntése kizárólag a hasonló ügyben hozott fent hivatkozott Kúria határozaton alapul, ezért az jelen ügyben nem válthat ki joghatást, így közvetetten az OEVB határozata is sérti a Ve. 144. § (2) és (3) bekezdéseit, valamint a Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt alapelvet, hiszen korlátozottá válik Beadványozó által alkalmazható kampányeszközök köre a választási kampányban. Másrészt azt is hangsúlyozta, hogy az OEVB a bíróság kiszabásakor a „jogsértés súlyát és területi kiterjedtségét, a jogsértés ismétlődő jellegét, valamint nyilvánvalóan szándékos voltát” vette figyelembe. E szempontok éppen az AB által meghozott végrehajtást felfüggesztő határozat okán nem értékelhetők. Mivel az ügyben nincsen

végrehajtható, jogsértést megállapító végleges döntés, ezért „ismétlődő jellegről”, vagy „nyilvánvalóan szándékos jogsértésről” ebben az esetben nem lehet szó.

[11] Mindezek alapján Beadványozó kérte, hogy a Nemzeti Választási Bizottság a Ve. 231. § (5) bekezdése alapján az OEVB döntését változtassa meg, a kérelmező kifogását utasítsa el.

III.

[A Nemzeti Választási Bizottság döntése és jogi indokai]

[12] A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozott.

[13] A Nemzeti Választási Bizottság a Ve. 231. § (4) bekezdése szerint a másodfokú eljárás keretében a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást vizsgálja.

[14] A Nemzeti Választási Bizottság rögzíti, hogy hasonló plakát kapcsán érkezett jogorvoslati kérelem alapján már 2018. március 26-án vizsgálta a Ve. alapelvei sérelmének megvalósulását, melynek eredményeként az 599/2018. számú határozatában megállapította, hogy „[a] plakát, illetve az azon feltüntetett üzenet megítélése nem választható el attól a választási eljárástól, amelyben kampánycélra felhasználták. (...) Az országgyűlési képviselők választás során felértékelődik a személyek közötti választás, a választók szabad belátásuk szerint, akár a kampányban felmerült tartalmi kérdések teljes mellőzésével is kialakíthatják véleményüket valamely jelölt, jelölő szervezet támogatásáról.”.

[15] A Bizottság megállapította továbbá azt is, hogy konkrét tartalmú üzenet vagy névmegjelölés nélkül is egyértelműen az azonosíthatóság feltételét teljesítőnek tekinthető a támogatott jelölt személyét ábrázoló plakát, ha az eset összes körülményét vizsgálva ennek mérlegelési feltételei fennállnak. Ilyen feltétel például, hogy a jelölt országosan széles körben ismert legyen, igazolható legyen az a kijelentés, hogy a plakátot megfigyelő személyek döntő többsége a kép alapján a jelöltet név szerint azonosítani tudja. A jelölt személye hosszabb ideje egyértelműen köthető egy jelölő szervezethez. Az eset összes körülményeit vizsgálva nincs olyan tény vagy bizonyíték, ami alapján életszerűen megkérdőjelezhető lenne, hogy a plakát egyértelmű abban a tekintetben, hogy kit ábrázolt, illetve hogy az ábrázolt jelölt mely jelölő szervezethez köthető. Mindezek alapján a kifogást elutasította.

[16] A határozattal szemben Kifogástevő nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. A Kúria Kvk.VI.37.414/2018/2. számú végzésében a Nemzeti Választási Bizottság 599/2018. számú határozatát megváltoztatta és megállapította, hogy a Fidesz-MPSz által kiadott, kifogással érintett kampányeszköz sérti a választás tisztaságára és a jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlásra vonatkozó alapelveket. A Kúria a plakát kiadóját a további jogsértéstől eltiltotta. a Kúria rendelkezésére álló bizonyítékok szerint nem felel meg a kifogásolt választási plakát. A becsatolt fényképfelvételekből ugyanis az állapítható meg, hogy alapos a kérelmező e körben

előadott érvelése. A kifogásolt óriásplakátról készített fényképfelvételek egyértelműen igazolják, hogy a plakát jobb alsó sarkában lévő felirat még közvetlen közletről is csak nehezen, alig olvasható. Ebből következően például autóból nyilvánvalóan nem látható.

[17] Beadványozó alkotmányjogi panasza alapján, a Kúria fenti döntését az Alkotmánybíróság IV/619/2018. számú ügyben hozott végzésével felfüggesztette, tekintettel arra, hogy a panaszt az Alkotmánybíróság érdemben vizsgálta és a Kúria végzésének végrehajtása az alkotmánybírósági vizsgálat alatt is kihat az indítványozónak az országgyűlési választások kampányidőszakában jogszerűen végezhető tevékenységére.

[18] Az Alkotmánybíróság IV/619/2018. számú ügyben 2018. április 9-én hozott határozatával (a továbbiakban: ABh.) a Kúria Kvk.VI.37.414/2018/2. számú végzését, annak alaptörvény-ellenességére tekintettel megsemmisítette. A határozatának indokolásában az alábbiakat rögzítette:

„Megállapítható, hogy a „plakát” (a választási falragasz, felirat, szórólap, vetített kép, embléma) mint kampányeszköz készítésére és elhelyezésére a Ve. 144. §-a vonatkozik, más törvényi előírás nem. A Kúria Kvk.VI.37.414/2018/2. számú határozata megváltoztatta az NVB határozatát, és lényegében az azonnali felismerhetőség Ve-ben nem szereplő követelményét támasztotta (a döntés szerint egyértelműen és nyilvánvalóan, nemcsak közvetlen közletről láthatóan kell felismerhetőnek lennie, hogy a plakát kinek a támogatására ösztönöz), ami a kúriai döntés szerint nem teljesül a plakáton elhelyezett impresszum mérete miatt. Ugyanakkor a kifogást tévő, az NVB és a Kúria azonosítani tudta a plakát alapján a jelölő szervezetet. A Ve. 144. §-ának az az értelmezése van összhangban az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésével, amely a törvényi szabályozást zártnak tekinti: ha a plakát elhelyezése nem sérti a Ve. alapelveit, illetve a 144. § (4)–(7) bekezdését, akkor az a Ve. 144. § (3) bekezdése szerint jogszerű. Ez felel meg továbbá a Ve. Alaptörvény 28. cikke alapján kötelező, így az Alaptörvény IX. cikkét, a Ve. célját – a választási kampány törvény keretei közötti szabadságát –, a józan ész figyelembe vevő értelmezésének. Mivel ennek a követelménynek a támadott kúriai végzés nem felel meg, az sérti a panaszosnak az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében elismert jogát, ezért a végzést meg kellett semmisíteni.”{Indokolás [38], [39]}

[19] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 39. § (1) bekezdése alapján „[h]a e törvény eltérően nem rendelkezik, az Alkotmánybíróság döntése mindenkire nézve kötelező”.

[20] Az ABh. a Kúria által korábbi gyakorlatában meghonosított és a sérelmezett döntésében is alkalmazott „azonnali felismerhetőség követelményét” tehát a vélemény szabadság indokolatlan korlátozására, illetve a Ve. 144. §-ának zárt rendszerére tekintettel alaptörvény-ellenesnek mondta ki. Ennek alapján a Bizottság megállapítja, hogy a választási plakátok esetében a továbbiakban egyáltalán nincs

helye vizsgálatnak arra vonatkozóan, hogy megállapítható-e a plakátból, hogy az kinek a támogatására ösztönöz.

[21] A jelen fellebbezés tárgyául szolgáló plakát tartalma megegyezik az 599/2018. NVB határozattal, illetve az azt megváltoztató Kvk.VI.37.414/2018/2. számú kúriai végzéssel érintett plakáttal, ezért az ABh.-ban alaptörvény-ellenesnek minősített jogi követelmény hiányában a jelen fellebbezéssel támadott OEVB határozat sem lehet megalapozott.

[22] Mindezek alapján a Nemzeti Választási Bizottság - a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja szerint - a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

IV.

[A határozat alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések]

[23] A határozat az Abtv. 39. § (1) bekezdésén, a Ve. 2. §-án, a 140. §-án, a 141. §-án, a 144. §-án, a 218. §-án, 220. §-án, a 231. § (4) bekezdésén és az (5) bekezdés b) pontján, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 222. § (1) bekezdésén, a 223. § (1) bekezdésén, a 224. § (1) bekezdésén, (2) bekezdésén és (5) bekezdésén, az illetékekről szóló tájékoztatás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Budapest, 2018. április 10.

Prof. Dr. Patyi András
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke